

OSLOREGIONENS HØRINGSNOTAT, 7. november 2024 til St.meld 35 (2023-2024) Bærekraftig bruk og bevaring av natur – Norsk handlingsplan for naturmangfold

Osloregionen IPR etterlyser en tydeligere handlingsplan med tiltak og ressurser

1. Innledning

Osloregionen IPR er et strategisk samarbeid som består av 65 kommuner, inkludert Oslo kommune og medlemmer i alle østlandsfylker. Regionen har til sammen 2,3 millioner innbyggere. Kommunene i hovedstadsregionen har samlet seg som Norges største interkommunale politiske råd for å samarbeide om felles utfordringer og muligheter.

Den 29. august 2024 vedtok representantskapet i Osloregionen IPR nye strategiske føringer for 2025-2028, der visjonen er at Osloregionen skal være en bærekraftig og internasjonal konkurransedyktig region. For å styrke visjonen skal vi utøve bærekraftig lederskap i målene om en flerkjernet region. Samtidig har vi som mål om omstilling til lavutslippssamfunnet mot 2050 og være attraktiv for næringsetablering, investering og kompetent arbeidskraft. Klima, miljø og natur er et av innsatsområdene for Osloregionen IPR for den neste 4-årsperioden.

Osloregionen IPR har i 2024 avgitt hørings svar til utredninger fra Naturrisikoutvalget og Klimautvalget 2050. Osloregionen har påpekt viktigheten av å se klima- og naturkrise i sammenheng. Det er helt sentralt å sette søkelys på hvordan naturkrisen og klimautfordringen må sees i sammenheng. De to utfordringene må derfor forstås på en helhetlig måte og adresseres sammen.

Både Klimautvalget og Naturrisikoutvalget trekker fram at kommunene har viktige roller i håndtering av naturrisiko og for å nå mål om lavutslippssamfunnet i 2050. Kommunenes sentrale rolle blir også fremhevet i stortingsmeldingen om naturmangfold (side 9): *«Kommunene har en nøkkelrolle i arbeidet for å nå naturmålene. Kommunene har best lokalkunnskap og kjenner best til lokale behov. Samtidig har de store oppgaver på mange felt og regjeringen ønsker å gi kommunene enda bedre verktøy og muligheter til å treffe gode, langsiktige beslutninger som ivaretar både naturmangfoldet og samfunnets behov.»*

Utredningene fra begge utvalgene og Stortingsmeldingen fremhever at kompetanse og kunnskap må heves og det må legges til rette med metoder, data m.m. for å løse klimautfordringen, håndtere naturrisiko og redusere nedbygging av natur.

Anstrengt kommuneøkonomi og ytterligere krav innen natur og miljø

Styret i Osloregionen IPR ønsker å fremheve følgende:

Kommunene har et ansvar for å levere gode og forsvarlige tjenester, men det krever en finansieringsmodell som reflekterer de faktiske behovene vi står overfor. Det er et stort press på kommuneøkonomien som fordrer nedskjæringer og sterkere prioritering av lovpålagte kjerneoppgaver. Samtidig er det et stort behov for omstilling. Osloregionen IPR forventer at ytterligere krav innen natur og miljø som skal skje i kommunene må fullfinansieres med friske statlige midler.

Osloregionen IPR ønsker å adressere at kommunene er sterkt underfinansiert i forhold til sine oppgaver og ansvar.

2. Merknader til St.meld 35 (2023-2024) Norsk handlingsplan for naturmangfold

Osloregionen IPR har merknader og innspill til stortingsmeldingen. Våre innspill refererer til noen av de 23 målene i naturavtalen. Vi henviser til stortingsmeldingens kapittel 6 *Norges oppfølging av naturavtalen* og følgende mål som er spesielt relevante for kommunene:

Mål 1 – Arealforvaltning for å redusere tap av naturmangfoldmål

Mål 2 – Restaurering

Mål 7 – Redusere forurensning

Mål 8 – Minimere påvirkningene av klimaendringer på naturmangfold og bygge robusthet

Mål 12 – Grønne byer og tettsteder

Mål 14 – Integre naturmangfold i ulike prosesser, tverrsektorielt og på alle myndighetsnivåer

Mål 19 – Mobilisere finansielle ressurser

Osloregionen IPR har følgende merknader og innspill:

1. Osloregionen IPR støtter at kommunene som arealmyndighet har en nøkkelrolle for å bidra til å nå naturmål. For å kunne følge opp rollene er kommunene avhengig av ressurser, kompetanse og virkemidler. Vi vil påpeke at det forutsetter hjemler, rammeverk/virkemidler og ressurser til kommunene, slik at de kan ta disse rollene i håndtering av naturrisiko, redusere klimagassutslipp og være robuste i møte med klimaendringer.
2. Osloregionen IPR etterlyser en tydeligere handlingsplan med tiltak og ressurser til gjennomføring av tiltak. Vi etterlyser tydeligere føringer og tilrettelegging med gode styringsverktøy på klima og natur i tråd med målene for 2030 og 2050. Dette må også følges opp med et virkemiddelapparat både i form av lovverk, reguleringer og ressurser til gjennomføring.
3. Osloregionen IPR har i ulike sammenheng påpekt behovet for bedre samhandling på tvers av sektorer og mellom forvaltningsnivå. Dette er også svært viktig for å bevare natur og naturmangfold.
4. Osloregionen IPR har i høring til statsbudsjettet 2025 påpekt at tilskuddsordninger som Natursats, Klimasats må videreføres minimum på samme nivå som i 2025 og helst bli styrket. Osloregionen IPR mener at ordninger som Klimasats og Natursats mobiliserer til ekstra innsats i kommunene og

samarbeid mellom kommuner som stimulerer til kompetanseutvikling og erfaringsdeling. Det er avgjørende at disse ordningene videreføres på veien mot å nå målene mot 2030 og 2050.

5. Osloregionen IPR støttet i juni Naturutvalgets anbefaling om et offentlig utvalg som vurderer revisjon av plan- og bygningsloven og andre relevante lovverk med henblikk på å sikre at hensyn til naturrisiko er ivaretatt. Det er positivt at regjeringen foreslår å «utrede mulige endringer i plan- og bygningsloven for å styrke hensynet til natur og klima».
6. Osloregionen mener det må satses på kompetanseheving og opplæring i alle sektorer i det offentlige for å oppnå klima- og naturmål innen 2030 og 2050.
7. Selvråderetten til kommunene står sentralt i norsk arealforvaltning, samtidig må staten gi klare rammer for kommunenes medansvar for å følge opp klima- og naturmål. Her må det også følges opp med ressurser til kommunene for å kunne ivareta rollene.
8. Stortingsmeldingen trekker også frem utfordringene med tilstanden i Oslofjorden, at Regjeringen er i gang med et krafttak for Oslofjorden, samt viser til kommunenes sentrale rolle også her. Også her viser Osloregionen IPR til høringsinnspill til statsbudsjettet. Vi har også etterlyst sterkere statlig økonomisk for Oslofjorden.
9. Regjeringen sier i stortingsmeldingen at ordningen med frivillig skogvern videreføres. Samtidig har regjeringen i forslag til statsbudsjett foreslått et kraftig kutt i ordningen med frivillig skogvern. Ordningen er høyt verdsatt i kommunene som er medlem i Osloregionen IPR og er derfor undrende til det drastiske kuttet i denne ordningen, særlig i lys av naturmeldingen og behov for økt naturmangfold.